

Jul 2018.

Fokus: Zakon o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika

Narodna skupština Republike Srbije je 25. maja 2018. godine usvojila Zakon o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika koji je objavljen u „Službenom glasniku RS“, br. 41/2018 i koji je stupio na snagu 8. juna 2018. godine (u daljem tekstu: „**Zakon**“). Relevantni podzakonski akti za sprovođenje Zakona biće doneti u roku od 3 meseca od dana stupanja na snagu Zakona.

Osnovni cilj donošenja Zakona je unapređenje postojećeg sistema otkrivanja i sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i usaglašavanje domaćeg zakonodavstva sa međunarodnim standardima u ovoj oblasti.

Zakonom je predviđeno uvođenje javne, jedinstvene, centralne elektronske baze podataka o fizičkim licima koja su stvarni vlasnici pravnih lica i drugih subjekata, a koju će u elektronskoj formi voditi Agencija za privredne registre Republike Srbije (u daljem tekstu: „**APR**“).

1. Subjekti na koje se primenjuje Zakon

Zakon se primenjuje na sledeće subjekte registrovane u Republici Srbiji (u daljem tekstu, zajednički: „**registrovani subjekti**“):

- privredna društva, osim javnih akcionarskih društava;
- zadruge;
- ogranke stranih privrednih društava;
- poslovna udruženja i udruženja, osim političkih stranaka, sindikata, sportskih organizacija i udruženja, crkava i verskih zajednica;
- fondacije i zadužbine;
- ustanove;
- predstavništva stranih privrednih društava, udruženja, fondacija i zadužbina;

Zakon se **ne primenjuje** na privredna društva i ustanove u kojima je Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave jedini član, odnosno osnivač.

2. Ko se smatra stvarnim vlasnikom

U skladu sa Zakonom, stvarni vlasnik registrovanog subjekta je svako fizičko lice koje:

- a) posredno ili neposredno ima 25% ili više udela, akcija, prava glasa ili drugih prava, na osnovu kojih učestvuje u upravljanju registrovanim subjektom, odnosno učestvuje u kapitalu

registrovanog subjekta sa 25% ili više udela;

- b) posredno ili neposredno ima preovlađujući uticaj na vođenje poslova i donošenje odluka;
- c) posredno obezbedi ili obezbeđuje sredstva registrovanom subjektu i po tom osnovu bitno utiče na donošenje odluka organa upravljanja registrovanog subjekta prilikom odlučivanja o finansiranju i poslovanju;
- d) je osnivač, poverenik, zaštitnik, korisnik ako je određen, kao i lice koje ima dominantan položaj u upravljanju trust-om, odnosno u drugom licu stranog prava;
- e) je registrovano za zastupanje zadruga, udruženja, fondacija, zadužbina i ustanova, ako lice ovlašćeno za zastupanje nije prijavilo drugo fizičko lice kao stvarnog vlasnika.

Izuzetno, stvarnim vlasnikom registrovanog subjekta smatraće se fizičko lice koje je registrovano za zastupanje, odnosno koje je registrovano kao član organa tog subjekta, ako stvarnog vlasnika nije moguće utvrditi prema kriterijumima utvrđenim u tačkama a) - d).

3. Centralna evidencija stvarnih vlasnika

Zakonom je predviđeno uspostavljanje Centralne evidencije stvarnih vlasnika (u daljem tekstu: „**Centralna evidencija**“) do 31. decembra 2018. godine, a ista će sadržati dve kategorije podataka:

- a) podatke o registrovanom subjektu (poslovno ime, sedište, matični broj, PIB, pravnu formu itd.) koje evidentira regulator APR-a na osnovu preuzetih

podataka od nadležnih državnih organa o registrovanim subjektima;

- b) podatke o stvarnom vlasniku registrovanog subjekta, uključujući i podatke o osnovu sticanja svojstva stvarnog vlasnika, a koje evidentira lice koje je ovlašćeno za zastupanje registrovanog subjekata (u daljem tekstu: „**ovlašćeno lice**“).

4. Obaveze registrovanih subjekata i ovlašćenog lica u registrovanom subjektu

Postojeći registrovani subjekti dužni su da u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Zakona odrede stvarnog vlasnika i obezbede potrebne podatke i dokumenta na osnovu kojih se može utvrditi stvarni vlasnik, te da takve podatke odnosno dokumenta dostave ili učine dostupnim po zahtevu Narodne banke Srbije i nadležnog državnog organa. Obaveza čuvanja podataka i dokumenata traje 10 godina od dana evidentiranja podataka o stvarnom vlasniku u Centralnoj evidenciji.

Po uspostavljanju Centralne evidencije, ovlašćeno lice registrovanog subjekta je dužno da preko portala APR-a, uz upotrebu kvalifikovanog sertifikata za elektronski potpis, registruje podatke o stvarnom vlasniku i to do 31. januara 2019. godine, dok će ovlašćena lica registrovanih subjekata osnovanih nakon uspostavljanja Centralne evidencije imati obavezu da izvrše registraciju u roku od 15 dana od dana osnivanja. Svaka promena vlasničke strukture i članova organa registrovanog subjekta, kao i druge promene na osnovu kojih se može ceniti ispunjenost uslova za sticanje svojstva stvarnog vlasnika registrovanog subjekta mora biti

evidentirana od strane ovlašćenog lica registrovanog subjekta u roku od 15 dana od dana nastanka takve promene.

Fizičko lice koje je evidentirano kao stvarni vlasnik registrovanog subjekta može podneti tužbu protiv registrovanog subjekta nadležnom sudu prema sedištu registrovanog subjekta radi utvrđivanja da to lice nije stvarni vlasnik.

5. Sankcije

Zakonom je propisana novčana kazna od 500.000,00 RSD do 2.000.000,00 RSD za registrovanog subjekta, a novčana kazna od 50.000,00 RSD do 150.000,00 RSD za odgovorno lice u registrovanom subjektu, ako ne registruje podatke o stvarnom vlasniku u propisanim rokovima i ne čuva te podatke i dokumenta.

Dodatno, Zakon propisuje da će se kazniti kaznom zatvora od 3 meseca do 5 godina lice koje u nameri da prikrije stvarnog vlasnika registrovanog subjekta, ne upiše podatke o stvarnom vlasniku u centralnoj evidenciji, upiše neistinit podatak o stvarnom vlasniku kao istinit, promeni ili ukloni podatak o stvarnom vlasniku.

Odricanje od odgovornosti: Tekst u prilogu šalje se kao opšte uputstvo i ne predstavlja pravni savet.

Copyright Cvetkovic, Skoko & Jovicic 2018.